

45747

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU
BURSA MİLLETVEKİLİ

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorumun, **Türkiye Cumhuriyeti Hazine ve Maliye Bakanı Sn. Mehmet Şimşek** tarafından, Anayasa'nın 98. ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **11/06/2026**

Yüksel Selçuk TÜRKOĞLU
Bursa Milletvekili

Çin menşeli otomobillerin ithalatına yönelik olarak uygulanan ilave gümrük vergileri ve ek mali yükümlülükler, yerli üretimin korunması ve dış ticaret dengesinin sağlanması amacıyla yürürlüğe konulmuştur. Ancak **2024** yılında yapılan düzenlemelerle yatırım teşvik belgesi kapsamında gerçekleştirilen bazı otomobil ithalatları bu yükümlülüklerden muaf tutulmuştur. Kamuoyuna yansıyan bilgiler, bu düzenlemelerden en fazla yararlanan şirketlerden birinin **BYD** olduğunu göstermektedir. **Şirketin Türkiye'de** üretim tesisi kurma taahhüdü karşılığında vergi avantajlarından yararlanarak önemli miktarda araç ithal ettiği, ancak yatırımın geleceğine ilişkin belirsizliklerin ortaya çıktığı görülmektedir. Bu durumda kamu adına tahsil edilmeyen vergilerin büyüklüğü, alınan teminatların yeterliliği ve yatırım gerçekleşmezse kamu zararının nasıl telafi edileceği hususları açıklığa kavuşturulmalıdır.

Buradan hareketle;

SORU 1- Yatırım teşvik belgesi kapsamında gerçekleştirilen otomobil ithalatlarında uygulanan vergi ve ek mali yükümlülük muafiyetlerinden **2024** yılından bugüne kadar kaç firma yararlanmıştır?

SORU 2- Bu firmalar arasında **BYD'nin** payı nedir?

SORU 3- **BYD** tarafından yatırım teşvik belgesi kapsamında ithal edilen araç sayısı kaçtır?

SORU 4- **BYD** tarafından ithal edilen araçlar nedeniyle tahsil edilmeyen gümrük vergisi, ilave gümrük vergisi ve ek mali yükümlülük tutarı toplam ne kadardır?

SORU 5- Söz konusu muafiyetler nedeniyle **ÖTV** ve **KDV** matrahlarının düşmesi sonucunda ortaya çıkan dolaylı vergi kaybı ne kadardır?

SORU 6- BYD firmasına sağlanan vergi avantajlarının kamuya toplam maliyeti nedir?

SORU 7- Bu vergi avantajları karşılığında **Hazine'nin** alacağını güvence altına almak amacıyla herhangi bir teminat alınmış mıdır? Teminat alınmış ise tutarı ne kadardır?

SORU 8- Teminat tutarı, yatırımın gerçekleşmemesi halinde tahsil edilmesi gereken vergi alacaklarını karşılamaya yeterli midir?

SORU 9- BYD'nin yatırım taahhüdünü yerine getirmemesi halinde tahsil edilmeyen vergilerin gecikme faizi ve ferileriyle birlikte tahsil edilmesine yönelik bir işlem başlatılacak mıdır?

SORU 10- Bakanlığınızın hesaplamalarına göre yatırımın gerçekleşmemesi halinde kamu zararının toplam büyüklüğü ne olacaktır?

SORU 11- Yatırım teşvik belgesi kapsamında gerçekleştirilen ithalat nedeniyle sağlanan vergi muafiyetlerinin kaldırılması yönünde **Bakanlığınızın** bir çalışması bulunmakta mıdır?

SORU 12- Türkiye'de yaklaşık **60 bin** vatandaşa satıldığı ifade edilen **BYD** marka araçların satışları nedeniyle oluşan vergi avantajlarının yatırım gerçekleşmediği halde sürdürülmesi, vergi adaleti ve eşit rekabet ilkeleriyle bağdaşmakta mıdır?

SORU 13- BYD firmasına sağlanan vergi avantajlarının benzer yatırımı gerçekleştirmeyen diğer otomotiv ithalatçılarının tanınmamasının rekabet hukuku ve mali eşitlik açısından değerlendirmesi yapılmış mıdır?

SORU 14- Yatırım taahhüdünün yerine getirilmemesi halinde **Hazine'nin** uğrayacağı zararların tahsili için hangi idari ve hukuki süreçler işletilecektir?

Tel: 4206582-4206583

e-posta: yukselselcuk.turkoglu@tbmm.gov.tr

Adres: Halkla İlişkiler Binası 6-kat No: E-611